

Managementsamenvatting

Managementsamenvatting

ALGEMEEN

Voor u ligt de jaarrekening van 2023. Een jaar waarin veel van onze plannen uit het bestuursakkoord 'Dichtbij doen, Samen sterk vooruit' zichtbaar werden in Breda. Een jaar met hoogtepunten en dilemma's. Een jaar waarin we investeerden in en bouwden aan de stad en de dorpen van de toekomst.

Laten we een paar voorbeelden noemen. De Nieuwe Mark maakt Breda steeds aantrekkelijker. Met de kades, de zitplekken, de aanlegplaatsen en meer groen hebben we steeds meer plekken om langs te wandelen of een broodje te eten. Ook de Vlaszak en de Oude Vest komen er straks zo aantrekkelijk uit te zien. Verder trekt de ontwikkeling van 't Zoet de aandacht van bedrijven, investeerders en ontwikkelaars met plannen.

De Gebiedsvisie Bavel is klaar. In Bavel komen veel nieuwe woningen en werkplekken. Voor dit plan hebben we intensief samengewerkt met veel betrokkenen uit Bavel. Vol vertrouwen gaan we samen verder, zodat Bavel een fijn en leefbaar dorp blijft.

De gemeenteraad heeft unaniem het nieuwe cultuurbeleid vastgesteld. We spraken in 2023 openhartig met culturele partners over hoe we samen meer impact kunnen maken. Dat leidde tot scherpe keuzes, met ieders instemming. Dat geeft rust in het culturele veld en een mooie basis voor de toekomst.

Ook in 2023 hebben we inwoners geholpen die een steuntje in de rug nodig hadden. Vanuit jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie hebben duizenden Bredanaren dat steuntje ervaren. Daarbij lopen we wel tegen uitdagingen aan. De kosten voor jeugdzorg groeiden explosief. Alleen al in 2023 deden (de ouders van) 1000 extra kinderen en jongeren een beroep op jeugdzorg. Dat brengt kosten met zich mee waar wij als gemeente weinig invloed op hebben. We hebben dus een dubbele opgave: we blijven het belang van onze jeugd voorop zetten én we willen grip krijgen op de kosten voor de jeugdzorg.

In deze jaarrekening kijken we terug op 2023. Intussen werken wij met al onze partners verder aan de toekomst van Breda. Daarbij hebben we meerdere dilemma's. Breda groeit, we worden met z'n allen ouder en het onderhoud van de stad kost veel geld. En dat heeft impact. We zullen met elkaar gerichte keuzes moeten maken om Breda herkenbaar, eigentijds en relevant te houden.

PROGRAMMA 1 VITAAL EN SOCIAAL

Armoede, schulden en participatie

Vroegtijdig signaleren staat centraal om hulpverleningstrajecten en schuldenregelingen te voorkomen. Daarnaast hebben we geïnvesteerd om recidive te voorkomen. We zetten een stap extra om inwoners sneller uit de schulden te krijgen door de minnelijke schuldhulpverlening voor natuurlijke personen (MSNP) voor iedereen te verlagen van 36 naar 18 maanden. Zo zorgen we ervoor dat inwoners weer vooruit kunnen kijken. Met de app Inst@Breda kunnen inwoners en werkgevers elkaar op een laagdrempelige manier vinden en ontmoeten.

Sport

Afgelopen jaar openden we De Kragt. Deze indoorsportvoorziening aan de Terheijdenseweg is dé ontmoetingsplaats voor sporters, sportprofessionals, docenten, jonge talenten en wijkbewoners. Daarnaast was Breda de trotse gastheer van drie atletiekevenementen: het NK atletiek voor senioren, het NK halve marathon en het NK atletiek indoor voor junioren. Ook hebben we weer de Bredaille uitgereikt. Daarmee stimuleren we Bredanaars om te bewegen en om aan meerdere hardloopevenementen in de gemeente mee te doen.

Jeugd

De jeugdhulp in Nederland staat voor grote uitdagingen. Dat merken we ook in Breda. De afgelopen jaren is het aantal jeugdigen dat gebruikmaakt van jeugdzorg flink gegroeid. In de regio West-Brabant-Oost (WBO) zijn we druk bezig met de hervormingsopdracht vanuit het Rijk. Het afgelopen jaar werkten we aan een strategieplan dat beschrijft hoe de jeugdhulp van de toekomst eruitziet en

welke stappen we als regio gaan zetten om deze ontwikkeling te realiseren. Inmiddels zijn we aan de slag met de uitvoeringsagenda.

Diversiteit en inclusie

We werken actief aan meer diversiteit en het bevorderen van een toegankelijke stad. We zetten samen met onze partners in op verdere acceptatie in de samenleving van de LHBTIQ+-gemeenschap. Zo openden we in 2023 een regenboogpad op het Kloosterplein. (Subsidie)partners COC en BO Diversity hebben in 2023 veel gedaan op het gebied van diversiteit en inclusie, waaronder voorlichting op scholen.

Dorpen en wijken

In 2023 hebben we volop ingezet op een sterke stad met veerkrachtige dorpen en wijken. Voor het wijkgericht werken leidde dit onder meer tot het proces voor een wijkplan in Heusdenhout. In 2024 wordt dit opgetekend, net als een wijkplan voor Tuinzig. Naar voorbeeld van de Hoge Vucht is op initiatief van bewoners ook in de Haagse Beemden een eigen Buurtpunt geopend. Het buurthuis Toma heeft een doorstart gemaakt doordat een groep vrijwilligers is opgestaan om het beheer van het buurthuis over te nemen. Hierdoor is het buurthuis sinds maart 2023 weer een ontmoetingsplek voor de Molukse gemeenschap in de Driesprong.

Wmo en gezondheid

In 2023 stelden we een nieuw regionaal beleidskader voor de regio Breda vast voor maatschappelijke opvang, (o)ggz en verslavingspreventie: 'Een (t)huis = een zorg minder'. Dit kader is samen met betrokken partners, ervaringsdeskundigen en regiogemeenten ontwikkeld.

In 2023 stelden we in nauwe samenwerking met partners en de raad het nieuwe beleidskader 'Breda Samen Doorpakken' op. Dat is een nieuwe aanpak om onze doelen in het voorliggend veld te bereiken. Deze aanpak zorgt voor fundamentele veranderingen in de financiering van het voorliggend veld. De thematafels zijn vervangen door waardenetwerken. Daarmee ligt de focus op samenwerken en waarde creëren, in plaats van vergaderen over de subsidieverdeling.

We hebben in 2023 ook stappen gezet om de gezondheidsvisie vast te leggen met partners in de stad. Verder zijn in 2023 het regioplan IZA en het Bredase GALA-plan bij het Rijk ingediend. Het IZA-plan kwam tot stand in samenwerking met alle gemeenten in West-Brabant, relevante zorg- en welzijnspartijen, en zorgverzekeraar CZ/VGZ. Het GALA-plan is tot stand gekomen in nauwe afstemming met partners uit de waardenetwerken. Voor beide akkoorden zijn SPUK-middelen beschikbaar.

Jeugdlintjes

In 2023 kregen drie jongeren een jeugdlintje voor hun inzet om van Breda een mooiere en socialere plek te maken. De jeugdhelden werden op de internationale dag van de rechten van het kind verrast met het nieuws. Het viel de jury op dat het stuk voor stuk doorzetters zijn, die initiatiefrijk, gemotiveerd en begaan met anderen zijn. Kortom: zij maken de stad samen een stuk mooier.

PROGRAMMA 2 ONDERNEMEND BREDA

Economie en bedrijventerreinen

In 2030 wil Breda dé hotspot zijn voor toegepaste technologie en creativiteit. In het Innovatiedistrict verbinden we economische en ruimtelijke ontwikkeling. In 2023 werkten we onder andere aan plannen voor het Havengebied, de gebiedsvisie voor het Slingerweg-gebied en het programmeringsplan voor 't Zoet. B'WISE Incubator werd geopend en Breda Robotics ontwikkelde zich door in een nieuwe ruimte aan de Slingerweg. Robotisering en gaming zijn onze prioriteiten. Daarvoor hebben we in 2023 samen met het onderwijs een programmaplan opgesteld en de eerste Breda Game Week gehouden.

In 2023 werkten we aan het beter benutten van bestaande werklocaties en de ontwikkeling van nieuwe. We stelden een overkoepelend plan van aanpak vast voor het toekomstbestendig maken van bestaande bedrijventerreinen: 'Ruimte voor ondernemen'.

Breda is aangesloten bij de City Deal Impact Ondernemen. In 2023 organiseerden we succesvolle activiteiten om het lokale netwerk te versterken en ondernemers te inspireren. Ook ondertekenden we de samenwerkingsverklaring 'Impact ondernemen, het nieuwe normaal in Breda' met het Urban

Living Lab Breda, de Triple O Campus, Betrokken Ondernemers Breda (BOB), Avans Centre of Expertise Brede Welvaart en Nieuw Ondernemerschap.

Onderwijs

In 2023 hebben we veel aandacht besteed aan de problemen in het leerlingenvervoer. Aan het begin van het schooljaar gaf 14% van de ouders het leerlingenvervoer in Breda een voldoende, eind 2023 was dat 51%. We hebben dus grote stappen gezet, maar we zijn er nog niet. Het leerlingenvervoer vraagt de komende tijd nog onze volle aandacht.

Het begin van het schooljaar stond ook in het teken van positieve onderwijsontwikkelingen. Zo vond het eerste introfestival met mbo én hbo samen plaats. Verder openden we de Oekraïense school aan de Tuinzigtlaan in Breda. Deze school van Curio is een mooi voorbeeld van hoe we passend onderwijs mogelijk maken, doordat leerlingen Oekraïens leren (met perspectief op een terugkeer naar hun eigen land) en Nederlands leren (met het oog op integratie). Verder bereidden we in 2023 de onderwijsvisie voor die in 2024 wordt opgeleverd.

Living and Inclusion Award

Tijdens de Smart City Expo World Congress (SCEWC) in Barcelona heeft Breda met de Beter Bereikbaar Applicatie (BBA) de Living and Inclusion Award gewonnen. Met de BBA kunnen mensen met een beperking er makkelijker op uit, bijvoorbeeld naar een evenement of de binnenstad.

Bredata Stedelijk Ethisch Team

Breda heeft een 'Stedelijk Ethisch Team Breda' dat adviseert bij digitale ethische vraagstukken in de stad. Dit is in september, tijdens de landelijke Citydeal-dag in Breda, door alle negen deelnemende partijen bekrachtigd. We zetten in op communicatie en bewustwording door onder meer vier keer per jaar Talk of the Towns te organiseren. Inwoners gaven aan welke onderwerpen zij willen agenderen. De bijeenkomsten bereiken ongeveer 300 deelnemers per keer.

Hardwell benoemd tot ereburger

De Bredase DJ Robbert van de Corput, wereldwijd beter bekend als Hardwell, werd net voor de start van zijn set op Breda Live 2023 door burgemeester Paul Depla verrast met een benoeming tot ereburger van Breda. Een bijzondere titel, die slechts twee andere nog levende Bredanaars dragen. Aanleiding voor deze benoeming waren de waslijst aan topprestaties die Hardwell de afgelopen jaren leverde, de trots waarmee hij over 'zijn stad' spreekt en zijn betrokkenheid bij Breda en haar inwoners.

Cultuur

Het culturele hoogtepunt van 2023 was de vaststelling van het nieuwe cultuurbeleid 'Stad van creatief talent' voor de periode 2025-2040. Dat betekent echter niet dat we alleen maar vooruitkijken. Zo hebben we in 2023 opnieuw met coronasteun vanuit het Rijk de subsidieplafonds van de 1-jarige subsidies en de projectsubsidies verhoogd. Ook hebben we met de subsidieregeling Urban Sports and Culture een boost gegeven aan de jongerencultuur. We hebben daarnaast aandacht besteed aan cultuureducatie, cultuurparticipatie en cultuurbeoefening in de breedte om Breda mooi, uitdagend en aantrekkelijk te houden.

PROGRAMMA 3 DUURZAAM WONEN

Wonen en stedelijke ontwikkeling

We bouwen veel nieuwe woningen voor de toekomst van Breda, vooral via de grote gebiedsontwikkelingen. Afgelopen jaar hebben we mooie stappen gezet. Het toekomstperspectief voor 't Zoet, het ambitiedocument Centrum-Oost en de gebiedsvisie voor Bavel zijn vastgesteld. Ook is de eerste fase van de Nieuwe Mark afgerond. Bij alle ontwikkelingen is participatie met de stad van groot belang. Om participatie nog beter vorm te geven, hebben we een aangepaste participatieleidraad vastgesteld. De Omgevingswet ging per 1 januari 2024 in en leidde eind 2023 tot een piek in het aantal aanvragen om een bestemmingsplan aan te passen.

Verder hebben we ons in 2023 maximaal ingezet om woningen in Breda betaalbaar te maken en te houden. Daarvoor stelden we een huisvestingsverordening en een doelgroepenverordening vast. Hierin staat dat koopwoningen niet meer doorverkocht mogen worden (opkoopbescherming) en dat sociale huurwoningen minimaal 30 jaar beschikbaar moeten blijven als sociale huur (voorheen was dat 15 jaar). Verder hebben we vastgelegd dat de minimale vierkante meters voor sociale en middeldure

huurwoningen meer marktconform worden. In 2023 zijn we ook met de woonvisie begonnen en de prestatieafspraken met de woningcorporaties. Deze leveren we in 2024 op.

We maakten in 2023 vaart met onze plannen voor tijdelijke woonlocaties, zodat er meer doorstroming op de woningmarkt ontstaat. De eerste tijdelijke woonlocaties, waaronder die aan de Stadionstraat, worden in 2024 opgeleverd. We zien verder dat de inspanningen op het gebied van stedelijke ontwikkeling en wonen hun vruchten afwerpen. In 2023 zijn er in Breda, ondanks de moeilijke marktomstandigheden, 1167 woningen opgeleverd. Daarmee is de woningbouw op het hoogste niveau van de afgelopen jaren, ten opzichte van 971 in 2022 en 851 in 2021.

Opvang asielzoekers

In 2023 boden we in verschillende periodes noodopvang voor vluchtelingen bij Breepark. De noodopvang eindigde in maart 2024. We vingen in 2023 nog steeds alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) en Oekraïners op in de flexibele opvanglocatie in De Koepel. Verder namen we in 2023 het besluit om in 2025 een asielzoekerscentrum aan de Heerbaan te openen.

Mobiliteit

Eind 2023 hebben we een doseersysteem ingevoerd om de drukte op de Oosterhoutseweg te verminderen en het sluisverkeer te weren en om te leiden naar de A27. De openbaarvervoerconcessie West-Brabant is gegund aan Arriva, dat het stads- en streekvervoer vanaf 2025 uitvoert met elektrische bussen. Voor het stallen en opladen van een groot deel van die elektrische bussen laat de provincie op dit moment een nieuwe, duurzame remise bouwen in Breda. De aangekondigde opheffing van de Intercity Direct-treinen tussen Breda en Amsterdam en de verminderde busfrequenties naar enkele wijken zijn teruggedraaid.

Klimaat en energie

Het vastgestelde klimaatplan 'Breda klimaatneutraal in 2044' geeft het klimaatbeleid uit de duurzaamheidsvisie een impuls en actualiseert de eerdere aanpak op het gebied van CO₂-neutraliteit. In de wijken Fellenoord, Doornbos-Linie, Haagpoort, Schorsmolen en Heuvel helpen energiefixers en energiebespaarcoaches inwoners met besparen en verduurzamen. In 2023 ondersteunden we met het energiepakket bewoners, ondernemers, verenigingen en wijk- en dorpscentra bij te hoge energiekosten. Verder maakten we vaart met de verduurzaming van woningen in de Hoge Vucht en Doornbos-Linie vanuit de eerste tranche van het Volkshuisvestingsfonds. Tijdens de Kids Klimaat Experience bedachten ruim 1000 kinderen oplossingen voor een betere omgang met het klimaat.

Stad in een Park

In 2023 werkten we ook hard aan Stad in een Park; een gemeente waarin het fijn wonen, werken en verblijven is. Zo stelden we ons kandidaat als National Park City en stelden we het afwegingskader Groene Straten en Pleinen op voor meer groen en water in onze buurten, dicht bij de inwoners. Daarnaast knapten we verschillende plekken in de stad op en/of vergroenden we die, zoals het Marga Mincoplein, het Wilhelminapark en de Ruitersboslaan.

Parkeren

De juiste auto- én fietsparkeerder op de juiste plek: dat is de ambitie in het bestuursakkoord. In 2023 werkten we daar hard aan. Dat deden we door betaald parkeren in te voeren in de schil buiten de singel, door een aantal parkeertarieven te verlagen, door het nog aantrekkelijker te maken om dicht bij de eindbestemming te parkeren én met goede fietsenstallingen in de stad, bij evenementen en bij wedstrijden van NAC Breda.

Natuur

De Chassé Promenade als flexibel stadspark, de parkzone Lovensdijkstraat, de groene kades langs de Nieuwe Mark en de koppeling van de Wilhelminavijver aan de singels: ze dragen allemaal bij aan Stad in een Park en aan de doelen voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. In de Haagse Beemden en Wisselaar startten we met het ondergronds brengen van de bestaande bovengrondse hoogspanningsverbindingen voor gezondheidspreventie en een fraaier aanzien van deze wijken. Met de sanering van de bodemvervuiling aan de Magnoliastraat 3bis zorgen we voor een gezonde bodem en maken we herontwikkeling mogelijk met woningen en groen. Ook maakten we in 2023 geld vrij om natuurgebieden te vergroenen en te verbinden, zoals bij de Overaseweg en de Tiendweg.

Verbeter Breda

In 2023 werd Pact Deel 3 van Verbeter Breda opgeleverd. Na de zomer is er een nieuw bestuur gestart, met Jessie Bekkers en Coen Michel als directeuren. Zij gaan samen met bewoners, de gemeente en andere partners uit de stad met volle energie aan de slag om de kansengelijkheid in Breda te vergroten en de tweedeling in de stad te verkleinen.

PROGRAMMA 4 BASIS OP ORDE

Start wietexperiment

In 2023 was de eerste gereguleerde cannabis in Nederland te koop in Tilburg en Breda. De coffeeshops in beide steden startten met de verkoop van gereguleerde wiet en hasjesj binnen het 'experiment gesloten coffeeshopketen'. Dit was een mijlpaal na tien jaar inzet.

Veiligheid en leefbaarheid

Het afgelopen jaar hadden Bredase boa's meer bevoegdheden. Zo mochten zij handhaven op fietsers of voetgangers die een rood stoplicht negeerden, zonder licht fietsten of een telefoon vasthielden op de fiets. Deze pilot is positief ontvangen en wordt verlengd. We hebben ingezet op de zichtbaarheid van de wijkboa's, onder andere met een keet die in de wijken en dorpen staat. Komend jaar zetten we hier nog meer op in. Om het veiligheidsgevoel in onze dorpen en wijken te verbeteren, deden we onderzoek naar de tien hotspots in Breda. In 2024 gaan we hier actief mee aan de slag.

Afval

Bredanaars kunnen hun grof vuil weer gratis laten ophalen. De samenwerking in de regio op het gebied van afvalinzameling bouwden we verder uit. Met de voorgenomen aanschaf van elf nieuwe afvalinzamelwagens hebben we de eerste stappen gezet naar verduurzaming van onze wagenpark.

Basis op orde in de openbare ruimte

In 2023 zijn we gestart om de basis op orde te krijgen. We hebben de technische staat van onze kapitaalgoederen geïnventariseerd. De achterstand en achterstalligheid bij het onderhoud bleek bij meerdere kapitaalgoederen toegenomen te zijn. Dit wordt onder meer veroorzaakt door het steeds intensievere gebruik en de invloed van klimaatverandering. Om hier goed op in te spelen, is een actueel beeld van buiten en regie op de beheer- en onderhoudsaanpak noodzakelijk. Dit pakken we in 2024 en de jaren daarna verder op. De eerstvolgende stap is een beleidsactualisatie van de kapitaalgoederen.

Vastgoedbeheer

In 2023 hebben we De Kragt opgeleverd, hebben we gemeentelijke panden verder verduurzaamd en ging de MFA Bavel van de ambitiefase naar de planfase. Daarnaast zijn we begonnen met het inkooptraject voor de procesbegeleiding van de integrale huisvestingsplannen (IHP's). Hiervoor hebben we intensief samengewerkt met Cultuur en Sport. Daarnaast startten we met het formuleren van de Bredase referentienormen om het voorzieningenniveau goed aan te laten sluiten op onze groeiende gemeente.

Pilot Brabants Migratie- en Informatiepunt

Breda neemt samen met de gemeenten in de regio West-Brabant deel aan een pilot van de provincie Noord-Brabant en het Rijk om arbeidsmigranten te helpen bij vragen over wonen, werken en leven. De pilot is in het najaar gestart, duurt twee jaar en wordt ook uitgevoerd in vier andere regio's in Noord-Brabant. In Breda is het fysieke informatiepunt voor de regio gevestigd. Voor de regio werken we met een mobiel team.

Gezamenlijke deelname aan de Europese Week van Regio's en Steden

Samen met het college van Tilburg bezocht het college van Breda in 2023 de Europese Week van Regio's en Steden. Tijdens deze vierdaagse bijeenkomst laten regio's en steden zien dat zij in staat zijn om groei en werkgelegenheid te creëren en het cohesiebeleid van de Europese Unie in de praktijk te brengen. Samen met het Tilburgse college concludeerden we dat het verstandig is om als stedelijke regio Breda-Tilburg onze krachten te bundelen voor gezamenlijke oriëntatie en positionering in Brussel en de EU, en om gericht actie te ondernemen.

PROGRAMMA 5 ORGANISATIE EN FINANCIËN

Rechtmatigheid

Met het verbeterplan Rechtmatigheid werkten we de afgelopen jaren aan de verbetering van onze inkoop, inhuur en subsidies. Dit leidde tot een controleverklaring zonder beperking bij de jaarrekening 2022. Daardoor namen de afwijkingen op het gebied van rechtmatigheid over 2023 verder af. Om dit verder uit te bouwen, stelden we in 2023 een transitieplan Rechtmatigheid op en voerden dat uit. Periodiek beoordelen we waar we moeten bijsturen.

Arbeidsmarkt en recruitment

Het boeien en binden van goede collega's is belangrijk nu de arbeidsmarkt krappere wordt. Daarom vernieuwden we in 2023 ons recruitmentproces. We beschikken nu over vier recruiters en drie recruitmentmedewerkers. We hadden vorig jaar 458 vacatures; 134 vacatures zijn ingevuld met interne kandidaten, 287 vacatures zijn extern uitgezet en daarvan wisten we er 224 succesvol in te vullen. De pilot Via-via-werving (werven via eigen collega's) bleek een succes: we hebben zo 62 collega's geworven. Uit onderzoek blijkt dat collega's graag werken voor Breda. Ze zijn trots op de organisatie en op het betekenisvolle werk.

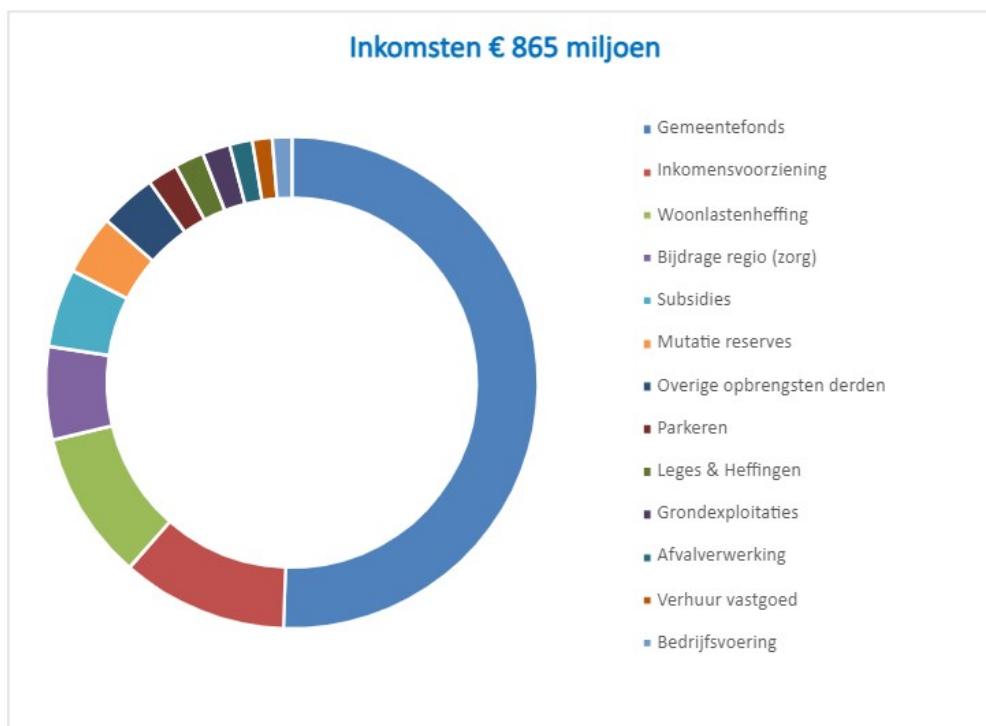
Digitalisering: innovatie, dienstverlening en veiligheid

In 2023 zijn we meerdere innovatieve pilots gestart, zoals met ChatGPT. We hebben de digital twin verder ontwikkeld. Ook voegden we nieuwe data- en informatieproducten toe (inkomende en uitgaande mensen, reiniging van de kolken, kinderopvang) en we werkten samen met TNO aan voorspellende scenario's. Breda.nl is verbeterd en is nu een moderne online omgeving voor inwoners en bedrijven. Dankzij nieuwe formulieren verloopt onze dienstverlening efficiënter. We voldoen ook aan actuele wetgeving voor digitale dienstverlening. Via ons E-Depot zijn 850.000 bouwdoossiers digitaal toegankelijk gemaakt. We pasten verder onze technische systemen en procedures aan op ontwikkelingen als de cloud en cybercrime. De informatie van onze inwoners moet bij ons immers veilig zijn en medewerkers moeten altijd en overal digitaal en veilig kunnen werken. Het wifi-netwerk is nu veiliger en sneller. Dankzij onze maatregelen hadden spam, phishing en malware geen negatief effect op ons werk.

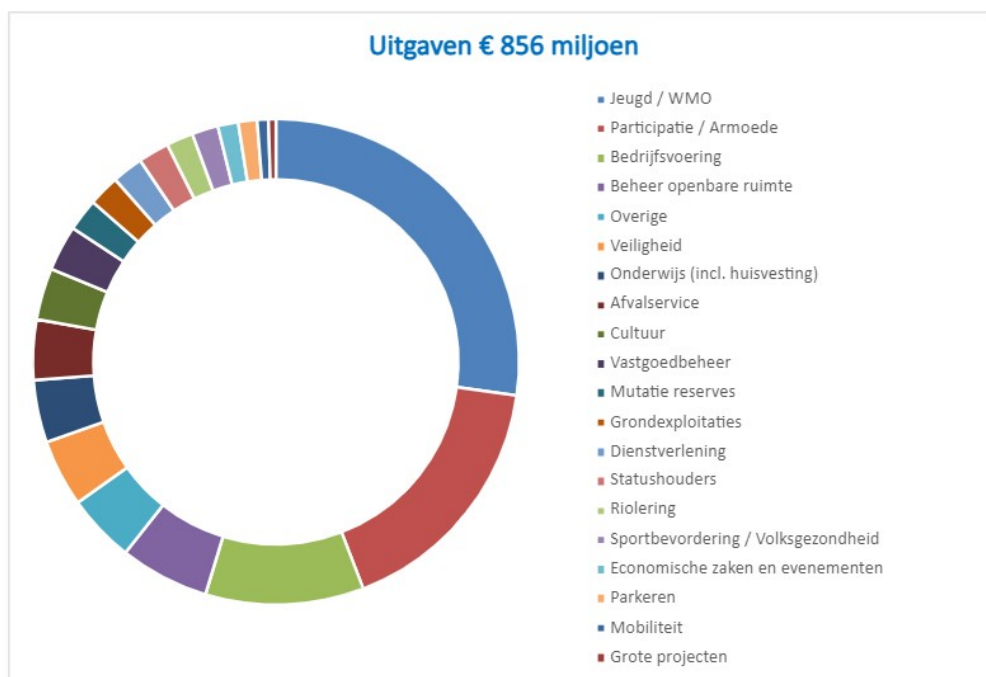
FINANCIËEL RESULTAAT 2023

Het resultaat van de jaarrekening 2023 is voor resultaatbestemming € 9,1 miljoen. Vanuit het positieve resultaat doen we voorstellen tot resultaatbestemming voor een bedrag van in totaal € 8,8 miljoen. Dit doen we onder andere voor uitkeringen die we in de loop van 2023 van het Rijk hebben ontvangen voor werkzaamheden die in 2024 doorlopen of starten. Na goedkeuring van deze jaarrekening wordt op basis van het resultaat (€ 0,3 miljoen) en de vrijval uit de exploitatiereserve van eerdere resultaatbestemmingen (€ 3,3 miljoen) € 3,6 miljoen toegevoegd aan de algemene reserve.

HOE ZAGEN ONZE INKOMSTEN EN UITGAVEN ERUIT?

Bovenstaand overzicht geeft inzicht in onze inkomsten. Deze zijn in te delen in twee categorieën: inkomsten vanuit het Rijk en overige inkomsten. De inkomsten vanuit het Rijk zijn de belangrijkste categorie. Deze bestaan uit de algemene uitkering en de uitkeringen voor inkomensvoorziening. De overige inkomsten bestaan uit de woonlastenheffingen (ozb, rioolheffing, afvalstoffenheffing), parkeerinkomsten, subsidies, huuropbrengsten en overige opbrengsten.

De totale uitgaven bedragen € 856 miljoen. In bovenstaand overzicht is uitgesplitst waaraan we het geld hebben uitgegeven. De uitgaven betreffen salariskosten, uitkeringen, subsidies, rente, afschrijvingen en stortingen in reserves en voorzieningen. Een nadere toelichting op de uitgaven is per programma opgenomen.

Het resultaat van de jaarrekening 2023 is voor resultaatbestemming € 9,1 miljoen.

Bedragen x € 1 miljoen

	Jaarrekening 2022	Begroting 2023 vóór wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Jaarrekening 2023
Lasten	772,1	746,4	836,2	837,5
Baten	794,9	740,9	798,9	830,9
Saldo van baten en lasten	22,8	-5,5	-37,3	-6,6
Mutatie reserves	-5,5	5,5	37,3	15,7
Resultaat	17,3	0,0	0,0	9,1
Voorstellen voor resultaatbestemming	17,1			8,8
Uit / naar algemene reserve	0,2	0,0	0,0	0,3

In onderstaand overzicht is programma 5 op grond van artikel 8 van het BBV nader uitgesplitst naar algemene dekkingsmiddelen (lokale heffingen, algemene uitkeringen, dividend, saldo van de financiering en overige algemene dekkingsmiddelen) en de kosten voor overhead, vennootschapsbelasting en de post onvoorzien. Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten die geen specifieke besteding hebben. De belangrijkste daarvan zijn de uitkering uit het Gemeentefonds en de opbrengst vanuit de ozb. Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere opbrengsten zonder specifiek bestedingsdoel.

Bedragen x € 1.000

Totaaloverzicht baten en lasten per programma	Primitieve begroting 2023		Begroting 2023 incl. wijzigingen		Jaarrekening 2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma's						
Vitaal en Sociaal Breda	346.248	131.625	409.033	167.973	428.275	186.545
Ondernemend Breda	80.205	14.708	87.019	16.258	76.048	13.163
Duurzaam wonen in Breda	62.498	43.630	58.006	33.428	54.678	36.983
Basis op orde in Breda	166.376	90.095	176.527	95.851	182.246	96.134
Totaal programma's 1 t/m 4	655.327	280.058	730.585	313.510	741.246	332.825
Overhead	79.362	6.348	87.284	6.284	90.119	11.022
Algemene uitkeringen		409.510		432.519		437.232
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	3.074	39.805	3.074	41.085	2.980	41.422
Onvoorzien	1.000		775			
Overige algemene dekkingsmiddelen	339		630		23	2.557
Saldo van de financieringsfunctie	3.815	4.709	3.815	4.912	3.752	5.186
Dividend		513		669		674
Vennootschapsbelasting	997		997		-593	
Subtotaal programma's (incl. algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien)	743.914	740.942	827.160	798.979	837.528	830.920
Mutaties Reserves	9.244	14.703	18.433	55.656	18.432	34.114
Begrotingssaldo	753.158	755.645	845.594	854.636	855.960	865.033
Resultaat Jaarrekening						9.074
Resultaat Begroting		2.486		9.042		

RESULTAATBESTEMMING

We stellen voor om een bedrag van € 8,8 miljoen te reserveren voor uitgaven in volgende jaren.

Bedragen in € 1

Programma	Onderwerp	Voorstel resultaatbestemming
1	Regionale middelen arbeidsmarktbeleid West-Brabant	466.594
1	Regionale middelen voor maatschappelijke opvang	368.000
1	Regionale middelen laaggeletterdheid	46.738
1	Extra opgaven volksgezondheid	150.000
1	Resterend saldo stichting La Vuelta Hollanda	46.272
2	2e fase Bwise gebouw C	518.485
2	Verbeter Breda: Waardennetwerk bestaanszekerheid	400.000
2	Verbeter Breda: Energiecampus	300.000
2	Taal voor volwassen ontheemden uit Oekraïne	101.000
2	Bijdrage bovenwijkse voorzieningen voor grondexploitatie	107.409
3	Woonopgave	233.000
3	Cofinanciering volkshuisvestingsfonds	200.000
3	Ontvangen bovenwijkse bijdrage	92.170
3	Bijdrage bovenwijkse voorzieningen voor grondexploitatie	69.848
4	Coffeeshops	138.000
4	OZB compensatie buiten (sport)accommodaties	122.000
4	Kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht	91.000
4	Resultaat rekenkamer overhevelen	30.870
5	Decembercirculaire	4.362.300
5	Advieskosten / middelen directie	165.000
5	SaaS-oplossing	662.308
5	Versterking dienstverlening gemeenten	155.000
Totaal		8.825.994

De voorstellen voor resultaatbestemming zijn voor het grootste deel bedoeld voor activiteiten die niet volledig zijn uitgevoerd of gestart in 2023. Het gaat dan bijvoorbeeld om middelen die in de loop van 2023 zijn ontvangen van het Rijk, waarvan de activiteiten in 2024 worden uitgevoerd.

RESULTAATBESTEMMING VAN JAREN VÓÓR 2023

Uit voorgaande jaren resteert een bedrag van € 13,7 miljoen. We stellen voor om een bedrag van € 10,4 miljoen door te schuiven naar 2024 en verder. Het restant van € 3,3 miljoen valt vrij aan de algemene reserve.

Bedragen in € 1

Programma	Onderwerp	Uit jaar	Voorstel door te schuiven bedragen
1	Decembercirculaire: Maatschappelijke opvang	2021	1.014.440
1	Regio West-Brabant (regionale middelen)	2021	842.373
1	Restantmiddelen TONK / ondersteuning ondernemers	2021	244.103
1	Versterkingsplan dak- thuislozen	2021	482.857
1	Schulden afkoopfonds	2021	168.376
1	Aanpak jeugdwerkloosheid crisis dienstverlening (Berap)	2022	1.095.435

1	Septemercirculaire: Dichterbij dan je denkt	2022	125.224
1	Decemercirculaire: Bijzondere bijstand studenten	2022	650.000
1	Decemercirculaire: Dichterbij dan je denkt	2022	171.173
1	Decemercirculaire: Maatschappelijke opvang en OGGz	2022	555.000
1	Regio West-Brabant (regionale middelen)	2022	185.651
1	Regionale middelen voor maatschappelijke opvang	2022	1.180.340
1	Gemeenschappelijke regeling GIA	2022	764.000
1	Woonzorgvoorzieningen/ wooneenheden met zorg	2022	170.000
2	Collectiebeheer (begrotingswijziging)	2020	50.000
2	Ondersteuning lokale cultuur	2021	279.809
2	Amendement aan het werk met werklocaties (Berap)	2022	178.000
2	Transformatie binnenstad (Berap)	2022	100.000
2	Verbetering luchtkwaliteit scholen	2022	758.971
3	Geluidsmaatregelen HSL-Zuid	2019	211.683
3	Cofinanciering volkshuisvestingsfonds/ wijkenergieplannen	2022	169.885
4	Experiment pilot gesloten coffeeshops	2020	129.000
4	Decemercirculaire: Experiment gesloten coffeeshopketen	2021	140.000
4	Experiment pilot gesloten coffeeshops (Berap)	2022	140.000
4	Integraal huisvestingsplan (Berap)	2022	250.000
4	Septemercirculaire: Wet kwaliteitsborging bouw	2022	85.000
4	Reconstructie Plantvakken	2022	117.708
5	Impulsbudget aanjagen innovatie	2022	118.590
	Totaal		10.377.618

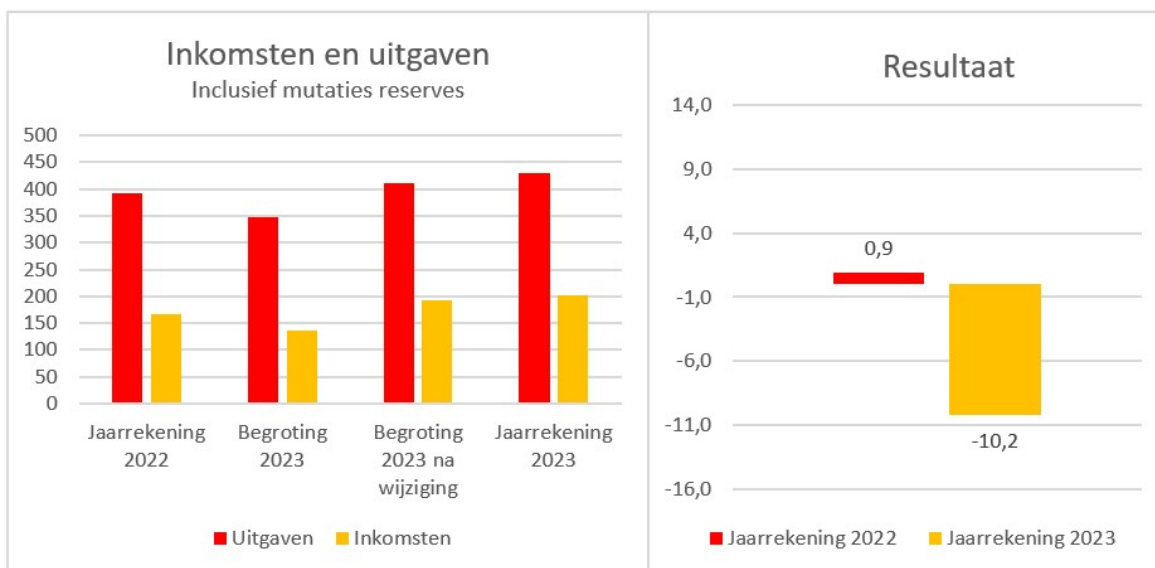
De voorstellen om gelden door te schuiven, hebben veelal betrekking op activiteiten die niet volledig zijn uitgevoerd in 2023 en die doorlopen in 2024 en de jaren daarna.

FINANCIËEL OVERZICHT PER PROGRAMMA

We geven inzicht in onze inkomsten en uitgaven, en lichten de afwijking ten opzichte van de begroting per programma op hoofdlijnen toe.

PROGRAMMA 1 VITAAL EN SOCIAAL

De afwijking ten opzichte van de begroting is € -10,2 miljoen. We dienen verzoeken tot resultaatbestemming in voor een bedrag van € 1,1 miljoen vanwege specifieke positieve resultaten.

Het thema Opgroeien laat een resultaat van € -12,1 miljoen zien. Dit thema bevat onder andere de jeugdhulp en de beleidsuitvoering van het primair en voortgezet onderwijs. Op het onderdeel Jeugd is het resultaat € -11,8 miljoen. Steeds meer jongeren maken gebruik van ambulante jeugdhulp. Ook nemen de gedeclareerde kosten per jeugdige toe, vooral door de indexering van de tarieven.

Samen met vijf andere jeugdhulpregio's hebben we Jeugdbescherming Brabant een financiële impuls gegeven om de organisatie structureel op orde te brengen.

Op het onderdeel Primair en voortgezet onderwijs zien we een tekort van € 0,3 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door tekorten binnen het leerlingenvervoer en bij Regionaal Bureau Leren West-Brabant. Daar staat tegenover dat er middelen overblijven op de decentrale uitkering peuteropvang.

We zien een resultaat van € -3,4 miljoen bij het thema Betrokken zijn. Het resultaat wordt grotendeels verklaard doordat de indexering van de Wmo-tarieven gemiddeld 5% hoger is dan de begrote indexering van 2,9% (€ -2,4 miljoen). Daarnaast is er meer personeel ingehuurd omdat de vraag naar huishoudelijke ondersteuning de afgelopen jaren is toegenomen door een aantrekkelijk abonnementsstarief (€ -1,5 miljoen). Tegenover deze nadelen staat een voordeel van € 0,5 miljoen bij subsidies en projectgelden. Het grootste voordeel is ontstaan doordat de subsidies van de thematafel Zorg voor elkaar zijn ondergebracht bij het IZA.

Het thema Thuis laat een resultaat zien van € 3,3 miljoen. Voor beschermd wonen is er een voordelig saldo van € 2,9 miljoen. De belangrijkste oorzaak is de omvang van de integratie-uitkering beschermd wonen. Die is na het vaststellen van de begroting van de gemeenschappelijke regeling twee keer zo hoog geworden. De centrumregeling maatschappelijke opvang laat een resultaat zien van € 0,4 miljoen. Deze lagere kosten zijn ontstaan doordat subsidies zijn ondergebracht bij het IZA.

Het thema Leren, ontwikkelen en werken heeft een overschrijding van € -1,6 miljoen. Voor het onderwerp werk en inkomen is het resultaat € -2,1 miljoen. Dit komt door een niet gerealiseerde ombuiging. Bij het bestuursakkoord hadden we gerekend op een voordeel van € 3 miljoen in 2023, op basis van eerder behaalde voordelen. Uit een nadere analyse blijkt dat deze voordelen uit voorgaande jaren behaald zijn door incidentele meevallers. Daarnaast zagen we een lichte stijging van het aantal bijstandsuitkeringen (€ -0,7 miljoen). Tegenover deze nadelen staan voordelen, zoals lagere uitgaven voor regionaal arbeidsmarktbeleid, een hogere omzet door de indexering van de tarieven, lagere uitgaven voor de Wet inburgering en een lagere verstrekking van SW-subsidies.

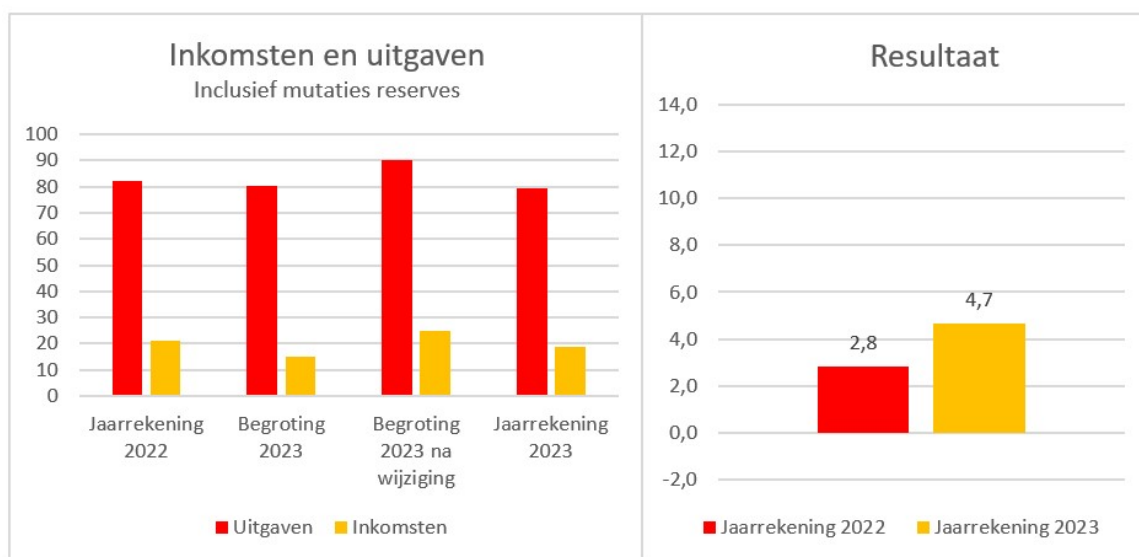
Op het thema Leven zien we een resultaat van € 0,4 miljoen, dat bestaat uit een positief resultaat bij Volksgezondheid van € 0,3 miljoen en € 0,1 miljoen bij Sportbeleid. Het positieve resultaat bij Volksgezondheid is ontstaan doordat een aantal lokale initiatieven gefinancierd zijn vanuit het IZA

en het GALA. Het voordeel bij Sportbeleid komt door het lagere aantal aanvragen vanuit sportverenigingen.

Binnen het thema Ontmoeten is het resultaat € 3,2 miljoen. Dit voordeel is grotendeels ontstaan doordat de gemaakte kosten voor de opvang van Oekraïners lager zijn dan de ontvangen normbijdragen vanuit het Rijk (€ 3 miljoen). In Breda hebben we twee locaties voor de opvang. In de begroting was rekening gehouden met een forse kostenpost voor elektriciteit en warmte. De daadwerkelijke kosten vielen mee door verlaagde energieprijzen en lager verbruik. Daarnaast zien we een voordeel bij de wijkaanpak, vooral door lagere uitgaven voor speelvoorzieningen.

PROGRAMMA 2 ONDERNEMEND BREDA

De afwijking ten opzichte van de begroting is € 4,7 miljoen. We dienen verzoeken tot resultaatbestemming in voor een bedrag van € 1,4 miljoen vanwege specifieke positieve resultaten.

Op het thema Stimuleren economische ontwikkeling in Breda zien we een resultaat van € 2,9 miljoen. Dit voordeel is ontstaan door vertraging bij de uitrol en uitvoering van de BredaRing (€ 0,4 miljoen), de latere uitvoering van B'Wise fase 2 (€ 0,5 miljoen), lagere aanvragen voor evenementensubsidies (€ 0,1 miljoen) en een positief resultaat op de grondexploitatie voor bedrijventerreinen (€ 1,8 miljoen).

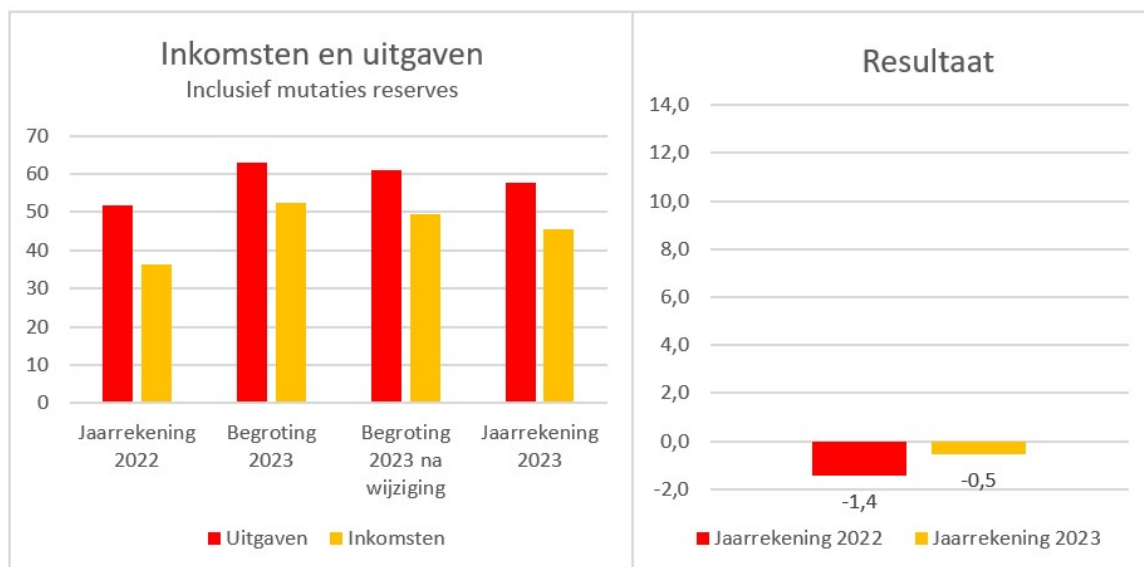
Het resultaat binnen het thema Grote projecten in de stad is € 1,1 miljoen. Het grootste voordeel komt door lagere kosten voor het onderwerp Verbeter Breda (€ 0,9 miljoen), dat bestaat uit lagere kosten voor het waardenetwerk Bestaanszekerheid en lagere kosten door vertraging in het project.

Bij het thema Dynamische stad zien we een voordeel op het onderdeel Cultureel erfgoed van € 0,2 miljoen, dat bestaat uit lagere kosten door de latere implementatie van Collectie Breda (€ 0,1 miljoen) en lagere uitgaven voor erfgoedbeleving (€ 0,1 miljoen).

Bij het thema Beroepsonderwijs en huisvesting onderwijs is het resultaat € 0,3 miljoen. De voordelen bestaan vooral uit het later invullen van vacatures.

PROGRAMMA 3 DUURZAAM WONEN

De afwijking ten opzichte van de begroting is € 0,5 miljoen. We dienen verzoeken tot resultaatbestemming in voor een bedrag van € 0,6 miljoen vanwege specifieke positieve resultaten.

Het thema Wonen in Breda heeft een positief resultaat van € 0,9 miljoen. Dit bestaat uit een voordeel vanuit de versnellingsopgave wonen (€ 1,5 miljoen). De locatiegebonden impulsen zijn nog niet volledig uitgegeven en worden doorgeschoven naar 2024. Daartegenover staan nadelen van € 0,6 miljoen. Er is € 0,2 miljoen meer uitgegeven aan het onderdeel tijdelijk wonen vanwege aanvullend onderzoek en een langere doorlooptijd van de haalbaarheidsstudies. De rest van de overschrijding (€ 0,4 miljoen) is te wijten aan hogere advieskosten voor het product Wonen.

Op het thema Verdeling beschikbare ruimte is het resultaat € -0,3 miljoen door een toegekende planschadevergoeding.

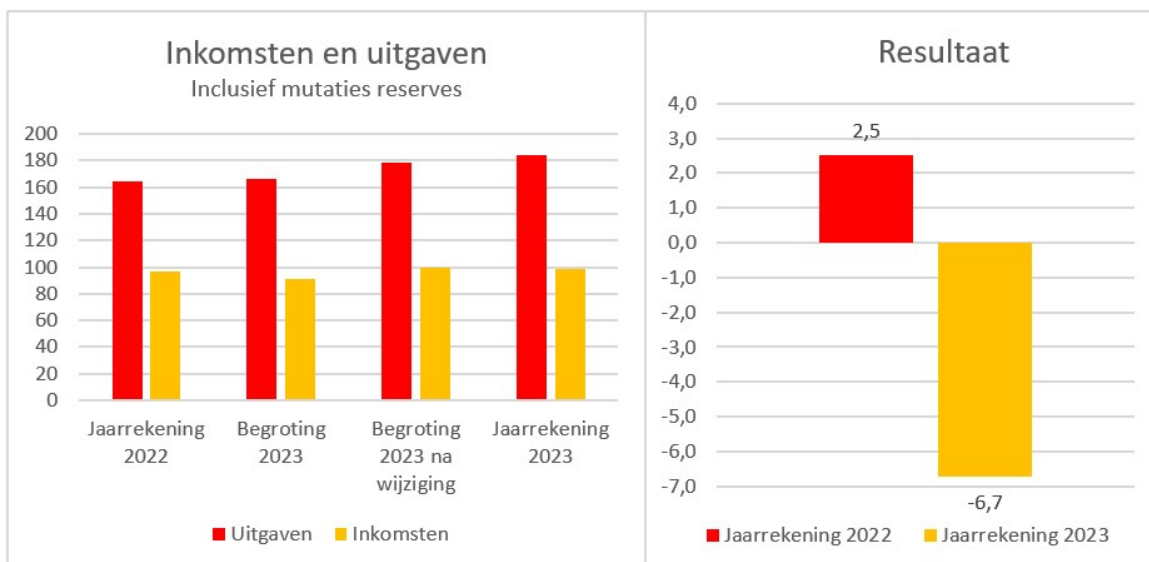
Het resultaat op gronden en panden bedraagt € -0,6 miljoen.

Het resultaat op het thema Bereikbaar Breda (€ 1,7 miljoen) wordt grotendeels veroorzaakt door het resultaat op Parkeren. De parkeeropbrengsten waren fors hoger dan begroot (€ 2 miljoen). Daartegenover staat een nadeel bij Mobiliteit door een hogere dotatie aan de voorziening onderhoud VRI-installaties (€ -0,2 miljoen) vanwege de negatieve stand van de voorziening en een hogere bijdrage aan Brabantstad (€ -0,1 miljoen).

Bij het thema Breda is een duurzame en bestendige stad zien we een resultaat van € -0,6 miljoen. Dit bestaat uit een nadeel op het onderwerp Biodiversiteit door een hogere bijdrage aan de dierenopvang en een hogere inzet van personeel voor het beleid op het gebied van stikstof, dierenwelzijn en Groen en Water (€ -0,2 miljoen). Daarnaast is er een nadeel op het onderwerp Openbaar groen en (openlucht)recreatie. Er is fors meer inzet nodig geweest voor het reguleren van de bezoekersstromen, de verkeersregeling, de schoonmaak en de beveiliging bij de Galderse Meren (€ -0,3 miljoen).

PROGRAMMA 4 BASIS OP ORDE

De afwijking ten opzichte van de begroting is € -6,7 miljoen. We dienen verzoeken tot resultaatbestemming in voor een bedrag van € 0,4 miljoen vanwege specifieke positieve resultaten.

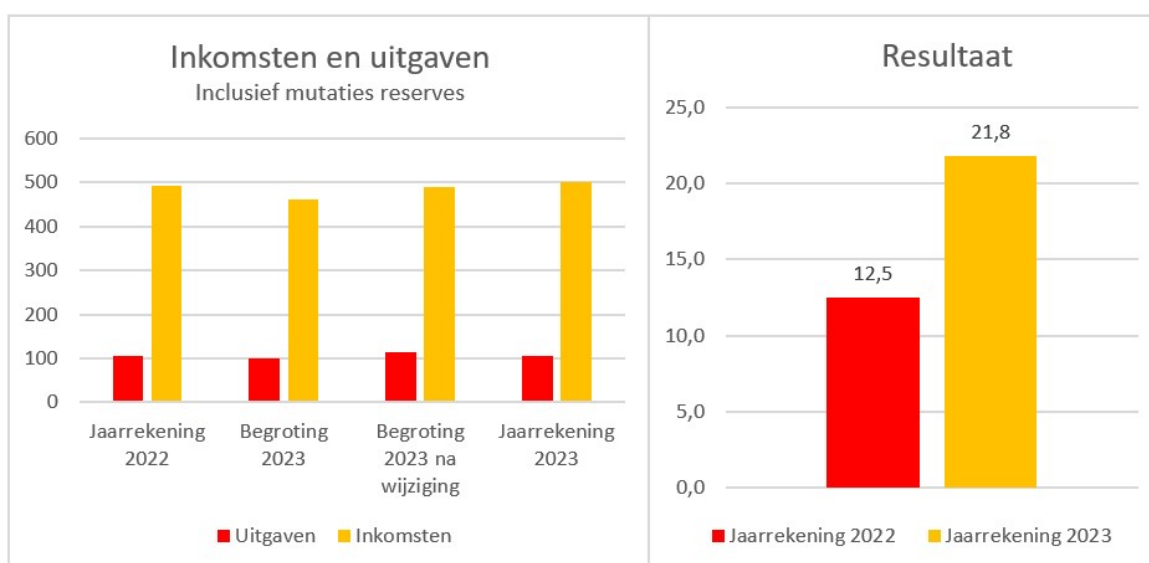

Het nadeel op het programma Basis op Orde wordt grotendeels veroorzaakt door het thema Beheer openbare ruimte (€ -7,0 miljoen). Dit nadeel is ontstaan door een dotatie aan de voorziening achterstallig onderhoud wegverhardingen (€ -5,8 miljoen) door inspecties en door grotere prijsstijgingen dan begroot (€ -0,9 miljoen).

Daartegenover hebben we een voordeel op het thema Veilig Breda van € 1 miljoen. Dit voordeel bestaat vooral uit hogere opbrengsten vanuit de Wabo-leges (€ 0,6 miljoen). In 2024 is de nieuwe Omgevingswet van kracht geworden. Hierdoor zijn er in het laatste kwartaal van 2023 extra veel vergunningen aangevraagd onder het oude regime. Daarnaast zien we een voordeel op het resultaat van de Veiligheidsregio, onder meer door de vrijval van kapitaallasten (€ 0,5 miljoen) en een voordeel op de afrekening van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (€ 0,4 miljoen).

PROGRAMMA 5 ORGANISATIE EN FINANCIËN

De afwijking ten opzichte van de begroting is € 21,8 miljoen. We dienen verzoeken tot resultaatbestemming in voor een bedrag van € 5,3 miljoen vanwege specifieke positieve resultaten, waaronder € 4,4 miljoen vanuit de ontvangen middelen van de decembercirculaire. De raad heeft eerder al besloten om dit bedrag over te hevelen naar 2024.

Het positieve resultaat bestaat uit een aantal grote voordelen:

- Het positieve saldo van het meerjarenperspectief is niet ingezet (€ 9,1 miljoen).
- We hebben € 4,7 miljoen van de ontvangen gemeentefondsuitkeringen niet ingezet.
- In 2019 hebben we een voorziening gevormd vanwege de onzekerheid rond een vordering op de NS vanwege een naheffingsaanslag btw. Begin 2024 heeft de NS, na afstemming met de gemeente en de Belastingdienst, toestemming gekregen om € 2,5 miljoen als voorbelasting te verrekenen en de openstaande vordering alsnog aan de gemeente voldaan. Dit resulteert in 2023 in een vrijval van de voorziening (€ 2,5 miljoen).
- De definitieve aanslagen voor de vennootschapsbelasting over de jaren 2016 tot en met 2022 zijn lager vastgesteld na afspraken met de Belastingdienst over belastingplichtige activiteiten. Dit resulteert in een voordeel van € 1,7 miljoen.
- De opbrengst vanuit de ozb was hoger dan geraamd (€ 0,4 miljoen).
- Het treasuryresultaat was positiever dan verwacht (€ 0,3 miljoen).
- De kapitaallasten vielen lager uit vanwege het niet volledig uitnutten van de kredieten (€ 0,5 miljoen).

INVESTERINGEN

Bij de ontwikkelingen in de stad horen investeringen; in onze grootstedelijke projecten en in de modernisering van onze voorzieningen. De investeringsplanning en de uitgaven voor 2023 waren als volgt:

Bedragen x € 1 miljoen

	Bedrag
Beschikbaar voor 2023	88,2
Uitgaven 2023	67,8
Restant 2023	20,4

Het geplande investeringsbedrag over 2023 van € 100,7 miljoen, is in de bestuursrapportage bijgesteld naar € 88,2 miljoen. De werkelijke uitgaven in 2023 bedragen € 67,8 miljoen.

Het betreft met name uitgaven op het gebied van het Talentencentrum, Nieuwe Mark, Havenkwartier, 't Zoet, Centrum Oost, riolering, mobiliteit, groen en water en openbare verlichting. De onderwerpen waar we in 2023 minder hebben uitgegeven dan gepland zijn onder andere vastgoedbeheer, wagenpark, projecten stedelijke ontwikkeling, Nieuw Mark, MFA Bavel en projecten voor landschapsverbetering. De oorzaak van de onderuitnutting lichten we toe in de programma's.

Het restant van € 20,3 miljoen van het jaar 2023 zal worden doorgeschoven naar de komende jaren (€ 16,5 miljoen naar 2024, € 3,8 miljoen naar 2025).

FINANCIËLE KENGETALLEN

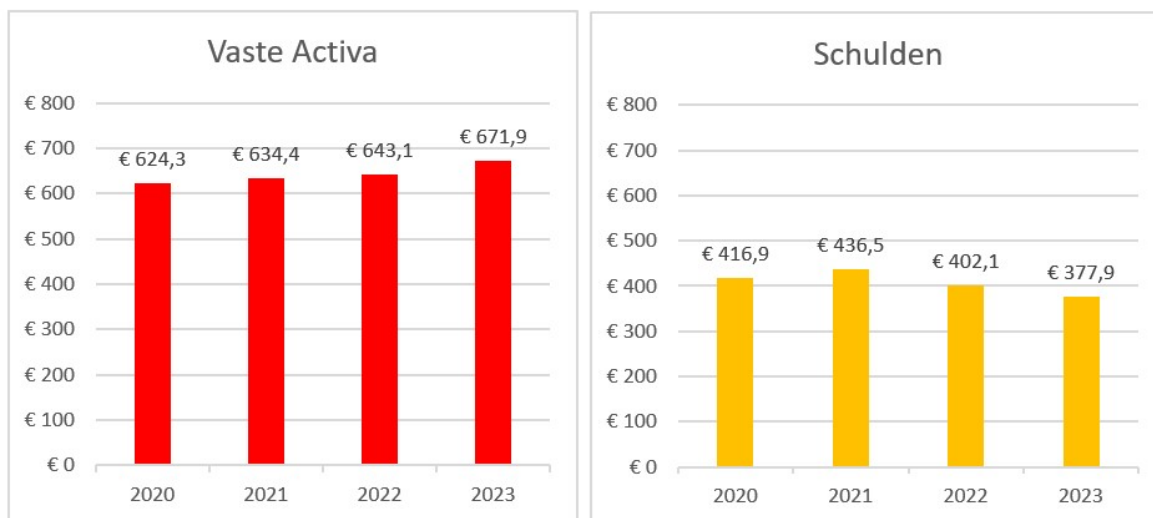
Financiële kengetallen geven samen de verhouding weer tussen de diverse onderdelen van de begroting, de balans en de exploitatie. Ze zijn een hulpmiddel om de financiële positie van de gemeente te beoordelen. We delen de kengetallen in op basis van stabiliteit, wendbaarheid, weerbaarheid en voldoen aan wettelijke kaders. Hieronder lichten we enkele kengetallen toe. Deze moeten in gezamenlijkheid bekeken worden om een goed beeld te krijgen van onze financiële positie. Een nadere toelichting op de kengetallen vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

STABILITEIT

Met stabiliteit bedoelen we de mate waarin de gemeente haar financiële positie in evenwicht weet te houden.

Ontwikkeling van de balansposities

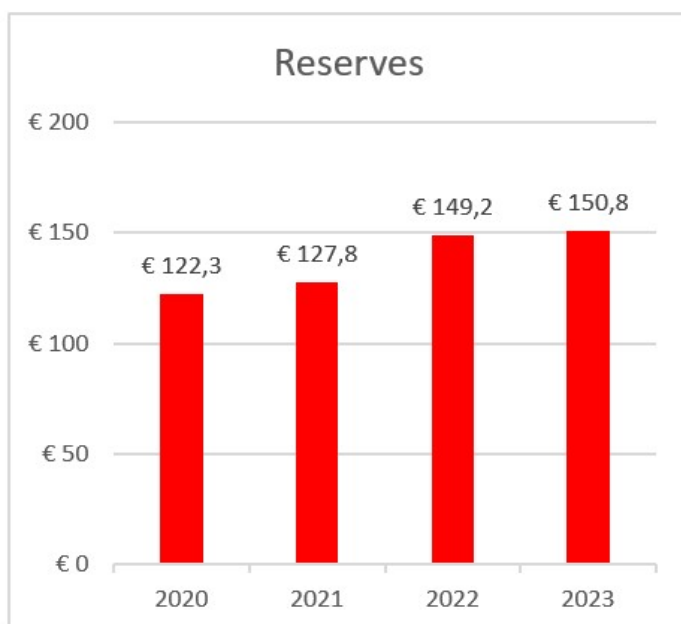
De balans geeft inzicht in de omvang van onze bezittingen en de manier waarop die worden betaald. De ontwikkeling van de reserves en de schuldpositie heeft invloed op de financiële positie van de gemeente.

De investeringen die we doen in de stad, activeren we en nemen we op onder onze vaste activa. Daarover schrijven we gedurende een langere periode af. De afschrijving vormt samen met de rente de kapitaallast die we jaarlijks in onze exploitatie verantwoorden. Ten opzichte van 2023 nemen de vaste activa toe. Er is dus per saldo iets meer geïnvesteerd dan afgeschreven.

RESERVES

De reservepositie bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. In totaal gaat het om € 150,8 miljoen.

De algemene reserve is in 2023 gestegen van € 102,3 miljoen naar € 104,1 miljoen. De bestemmingsreserves bestaan uit diverse reserves, waarvan de grootste de reserve

versnellingsopgave wonen is. In 2019 zijn we daarmee gestart om 6000 woningen te bouwen en in harde plannen op te nemen. In deze reserve zit eind 2023 € 5,6 miljoen (eind 2022: € 10 miljoen).

Solvabiliteit

De omvang van de reserves (het eigen vermogen) wordt ook wel aangeduid met het kengetal solvabiliteit. Dit kengetal ontwikkelt zich sinds 2020 als volgt:

	2020	2021	2022	2023	Signaalwaarde
Solvabiliteitsratio	18,41%	18,54%	21,07%	19,64%	< 20%
Solvabiliteitsratio exclusief doorleningen	23,84%	23,52%	26,11%	24,04%	< 20%

Solvabiliteit wordt uitgedrukt in een percentage van het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen. Dit geeft inzicht in de mate waarin we in staat zijn om aan onze verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit moet in samenhang bekeken worden met het kengetal gecorrigeerde netto schuldquote. Dit kengetal wordt gedempt doordat de gemeente grote geldleningen heeft verstrekt aan woningcorporaties en aan BreedSaam. Zonder deze leningen is het kengetal solvabiliteit 24,3% en dat geeft een realistischer beeld. De geadviseerde ondergrens voor de solvabiliteitsratio is 20%. Alle waarden daarboven worden door de VNG aangemerkt als 'goed'. Een uitgebreidere toelichting op de kengetallen vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

WENDBAARHEID

Wendbaarheid is de mate waarin de gemeente snel kan reageren op veranderingen in de behoeften, ambities en doelstellingen op korte en lange termijn.

Netto schuldquote

Onze schuldpositie hangt samen met alle uitgaven en inkomsten. Als onze uitgaven toenemen, hebben we ook meer financiële middelen nodig om deze uitgaven te kunnen financieren. In 2023 is onze schuldpositie gestegen ten opzichte van 2022. Wat hierbij van belang is, is de beoordeling in hoeverre we in staat zijn om aan onze verplichtingen te voldoen. Dit wordt uitgedrukt in het kengetal netto schuldquote. Deze ontwikkelt zich sinds 2020 als volgt:

	2020	2021	2022	2023	Signaalwaarde
Netto schuldquote	61,50%	60,84%	52,91%	54,34%	> 130%
Gecorrigeerde netto schuldquote	39,90%	40,59%	35,47%	37,98%	> 130%

Als dit kengetal minder dan 90% is, dan wordt dit gezien als 'uitstekend'. Dit kengetal laat zien dat we, ook bij een stijging van de schuldpositie, goed in staat zijn om aan onze verplichtingen te voldoen.

WEERBAARHEID

Met weerbaarheid bedoelen we de mate waarin de gemeente financiële tegenvallers en financiële risico's op kan vangen zonder grote beleidswijzigingen.

Weerstandsvermogen en risicoprofiel

Bedragen x € 1 miljoen

	2024	2025	2026	2027
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	88,6	78,6	82,0	88,2
Risicoprofiel				55,6
Beschikbaar weerstandsvermogen				32,6

Om de risico's van € 55,6 miljoen af te dekken, heeft de gemeente in 2027 € 88,2 miljoen als weerstandscapaciteit beschikbaar. Het weerstandsvermogen is het saldo van de weerstandscapaciteit min het risicoprofiel en bedraagt € 32,6 miljoen (€ 88,2 miljoen -/- € 55,6 miljoen). Dit betekent dat als de risico's zich voordoen, we ons beleid kunnen voortzetten. Bij de begroting 2024 bedroeg het weerstandsvermogen € 33,4 miljoen.

WETTELIJKE KADERS

Met wettelijke kaders bedoelen we de mate waarin de gemeente voldoet aan de wettelijk gestelde normen voor de financiering. Het EMU-saldo van de gemeente Breda is eind 2023 negatief (€ 33,5 miljoen), en dus onder de referentiewaarde van - € 28,9 miljoen. Dit betekent, dat de bijdrage van de Gemeente Breda aan het landelijk EMU-saldo een aandachtspunt is. Een uitgebreidere toelichting vindt u bij de jaarrekening onderdeel 'toelichting EMU-saldo'.

	2020	2021	2022	2023	Signaalwaarde
Rente risiconorm *	50	110	117	127	< 0
Kasgeldlimiet **	-+++	++++	++++	++++	> --
EMU-saldo (x € 1.000)	12.003	-10.684	20.806	-33.457	-28.985

* Ruimte onder risiconorm x € 1 miljoen

** Onderschrijding (+) of overschrijding (-) per kwartaal

